

Sygn. akt **XXV C 318/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR del. Anna Zalewska

Protokolant: sekr. sąd. Paulina Zielińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2018 r. w Warszawie

sprawy z powództwa U. A., F. A.

przeciwko (...) Bank SA w W.

o ustalenie

orzeka

1. Powództwo oddala,

2. Zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kwotę 7.217,00 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt. XXV C 318/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 04 lutego 2016 r. U. A. i F. A. wnieśli przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W. o uznanie klauzuli indeksacyjnej zawartej w umowie kredytu hipotecznego (...) nr H./ (...) za abuzywną z mocą wsteczną i ustalenie, że kredyt indeksowany w związku z bezskutecznością klauzul indeksacyjnych jest kredytem złotówkowym.

W uzasadnieniu żądania powodowie wskazali, że w dniu 27 sierpnia 2008 r. zawarli Umowę kredytu na sfinansowanie nabycia przez F. A. nieruchomości mieszkalnej na rynku pierwotnym. Przedmiotowy kredyt hipoteczny indeksowany był kursem waluty CHF. W dniu 17 lutego 2009 r. powodowie zawarli Aneks do ww. umowy, który miał ich zdaniem złagodzić „spread walutowy”. Powodowie zarzucili także, że zastosowana w umowie klauzula indeksacyjna spowodowała prawie dwukrotny wzrost salda zadłużenia wynikającego z umowy. Wprowadzenie do umowy kredytu klauzuli indeksacyjnej pozostaje ich zdaniem sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i narusza zasadę ekwiwalentności wzajemnych świadczeń oraz interesy konsumentów.

Ponadto powodowie wskazali, że pozwany Bank zobowiązany był do stosowania wobec nich obowiązków informacyjnych wynikających z Dyrektywy 2004/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca Dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i uchylającą dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz. U. L. 145 z 30.04.2004). Niezastosowanie ww. regulacji przez pozwanego skutkowało wprowadzeniem powodów w błąd.

U. A. i F. A. w ostatniej kolejności wskazali, że zamieszczenie w umowie kredytu, klauzuli indeksacyjnej jest sprzeczne z naturą umowy kredytu bankowego, o której mowa w ustawie – Prawo Bankowe (pozew k.3-6).

W odpowiedzi na pozew (...) Bank S.A. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powodów kosztów procesu wg norm przepisanych. Zgodnie ze stanowiskiem pozwanego, po stronie powodów nie występuje interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. bowiem powodowie mają możliwość wytoczenia dalej idącego powództwa przeciwko pozwanemu. Pozwany dodatkowo podniósł brak podstaw do stwierdzenia nieważności klauzuli indeksacyjnej. Pozwany w pierwszej kolejności wskazał, że powodowie nie sprecyzowali czy kwestionują samą zasadę indeksacji zobowiązania, czy też sposób przeliczenia ich zobowiązania. Podniósł, że wprowadzenie klauzuli indeksacyjnej do Umowy kredytu jest wyczerpująco unormowane w trzech dokumentach: Umowie kredytu, Regulaminu, a także oświadczeniu powodów o znajomości ryzyka walutowego. Jednocześnie budowa kursu walutowego, tak kupna jak i sprzedaży jest jasna i nie budząca wątpliwości. Powodowie nie wskazali w czym miałyby się przejawiać naruszenie przez pozwanego zasad współżycia społecznego, nie wskazali również których elementów czynności prawnej miałyby dotyczyć błęd, w który zostali rzekomo wprowadzeni przez pozwanego. Powodowie zostali wyczerpująco poinformowani o ryzyku kursowym, jakie związane jest z zawarciem umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej, ryzyko to rozumieli i akceptowali. Powodowie również w żaden sposób nie wyjaśniają z jakiego powodu kwestio nowy przez nich zapis umowy miałyby stanowić niedozwoloną klauzulę umowną. Obowiązek wykazania przez przedsiębiorcę, że dana klauzula nie jest abuzywna materializuje się bowiem dopiero z chwilą sformułowania przez konsumenta konkretnych zarzutów, z których wynika dlaczego dane postanowienie jest jego zdaniem niedozwolone. (odpowiedź na pozew k. 158 – 166).

Pismem złożonym na rozprawie w dniu 07 lipca 2017 r. powodowie sprecyzowali zgłoszone w niniejszej sprawie roszczenie, wskazując iż wnoszą o ustalenie nieważności zawartej między stronami umowy kredytu hipotecznego w części tj. w szczególności zapisów dotyczących zasad ustalania kursu indeksacji walutowej – sposobu przeliczenia zobowiązania zawartej w :

- 1) § 3 pkt. 11 umowy : „uruchomienie kredytu następuje w złotych polskich (PLN) przy jednoczesnym przeliczeniu na walutę wskazaną w Części Szczegółowej umowy (IV) zgodnie z kursem dewiz obowiązującym w Banku w dniu uruchomienia chyba, że Część Umowy Szczegółowe (VIII) stanowi inaczej”
- 2) § 4 pkt 4 umowy: „spłata następuje zgodnie z Harmonogramem spłat. Pierwszy Harmonogram spłat zostanie wysłany do kredytobiorcy listem poleconym w terminie 14 dni roboczych od dnia uruchomienia środków. Kolejne harmonogramy spłat będą wysyłane do kredytobiorcy listem poleconym zwykłym w terminie 14 dni roboczych od dnia uruchomienia środków”
- 3) § 4 ust.7 umowy: „metodę ustalania wysokości rat spłaty oraz warunki aktualizacji Harmonogramu spłat określa Regulamin”
- 4) § 4 ust. 8 umowy:" w przypadku gdy kredyt jest denominowany do waluty obcej metodę i terminy ustalenia kursu wymiany walut na podstawie którego wyliczane są raty spłaty i bieżące saldo zadłużenia kredytu denominowanego do waluty obcej oraz warunki aktualizacji harmonogramu Spłat określa Regulamin”
- 5) § 5 pkt. 1 umowy:" oprocentowanie kredytu jest zmienne. Na wysokość oprocentowania na dzień sporządzenia umowy kredytu składa się suma indeksu bazowego dla waluty i marży banku zgodnie z częścią Szczególną Umowy (IV)”
- 6) § 11 pkt. 7 Regulaminu „uruchomienie kredytu (pożyczki) lub jego transzy denominowanego do waluty obcej następuje w PLN przy jednoczesnym przeliczeniu uruchomionej kwoty w dniu wypłaty na walutę wskazaną w Umowie Kredytu (umowa pożyczki) wg kursu kupna danej waluty ustalonego przez Bank w aktualnej Tabeli Kursów”
- 7) § 4 ust. 8 umowy: „spłata kredytu, pożyczki następuje zgodnie z Harmonogramem Spłat stanowiącym załącznik do Umowy Kredytu (umowy pożyczki) Pierwszy harmonogram na okres 12 miesięcy zostanie wysłany do kredytobiorcy (pożyczkobiorcy) listem poleconym (na życzenie także pocztą elektroniczną) w terminie 14 dni od dnia uruchomienia środków. Kolejne harmonogramy na okres 12 miesięcy będą wysyłane listem zwykłym”

8) § 12 pkt. 8 Regulaminu: „w przypadku kredytu (pożyczki) denominowanych kursem waluty obcej Harmonogram Spłat kredytu (pożyczki) jest wyrażony w walucie kredytu. Kwota raty spłaty obliczana jest według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku (...) z dnia spłaty”

Kredytobiorcy podnieśli, że kwestionują klauzulę waloryzacyjną ponieważ jest ona niejednoznaczna, wprowadza w błąd, nie zawiera żadnego algorytmu według którego kredytobiorcy mogliby wyprowadzić wysokość rat kapitałowo – odsetkowych w okresie kredytowania. Powyższy zarzut odnosi się również do zapisów Aneksu nr (...) zawartego do przedmiotowej umowy kredytu. Kredytobiorcy zakwestionowali ustalenia zawarte w aneksie ponieważ podstawą ich zawarcia były wcześniejsze ustalenia, które były abuzywne i jako takie nie mogły powodować związania powodów postanowieniami ww. aneksu. Te postanowienia nie wiążą powodów, bowiem przyznawały tylko jednej ze storn umowy – pozwanemu dowolności w ustaleniu wysokości świadczenia Kredytoborców. (pismo procesowe powodów k. 348 – 351)

Strony podtrzymały swoje stanowiska, aż do zamknięcia rozprawy (pismo powodów k. 186 - 193, stanowiska stron przedstawione na rozprawie w dniu 07 lipca 2017 r. k.357, pismo procesowe pozwanego k. 358 – 366, pismo procesowe powodów k.434 – 437, stanowiska procesowe stron wyrażone na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2018 r. k.484)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

U. A. i F. A. zawarli z pozwanym w dniu 27 sierpnia 2008 r., Umowę kredytu hipotecznego (...) nr (...) indeksowanego do CHF na kwotę 329 200 zł w celu zakupu nieruchomości na rynku pierwotnym.

Kwota kredytu, wyrażona w PLN, została w dniu wypłaty kredytu przeliczona na CHF według bieżącego kursu kupna dewiz obowiązującego w Banku w dniu uruchomienia kredytu (§ 3 ust 11 Umowy kredytu) określonego w Tabeli kursów kupna/sprzedaży walut (Tabela Kursów).

Zgodnie z § 12 Regulaminu kredytowania hipotecznego (...)Bank w W. – oddział specjalistyczny M. (dalej: (...)) uruchomienie kredytu denominowanego do waluty obcej następuje w PLN przy jednoczesnym przeliczeniu uruchomionej kwoty w dniu wypłaty na walutę wskazaną w Umowie Kredytu wg kursu kupna danej waluty ustalonego przez Bank w aktualnej Tabeli Kursów.

Kwota bazowa kredytu wyrażona w CHF, stanowiła podstawę obliczenia wysokości rat kapitałowo – odsetkowych określonych w harmonogramie spłat i wyrażonych w CHF. Płatność rat kapitałowo – odsetkowych dokonywana była w PLN (§ 4 ust 2 Umowy), zatem w dniu uiszczenia raty jej wysokość w PLN była określana poprzez przeliczenie kwoty spłaty wynikającej z harmonogramu w CHF przez kurs sprzedaży określony w obowiązującej w danym dniu Tabeli Kursów Walut. (par 4 ust 8 Umowy kredytu, § 12 ust 7 Regulaminu)

Przy zawieraniu powyższej umowy, powodowie skorzystali z usług doradcy (...) S.A.

Zgodnie z treścią umowy kredytu spłata wszelkich zobowiązań z tytułu umowy miała być dokonywana w polskich złotych, zgodnie przedstawionym przez pozwanego harmonogramem spłat, a metodę ustalania wysokości spłaty oraz warunki aktualizacji harmonogramu spłat, miał określać Regulamin.

W toku zawierania umowy powodowie podpisali również oświadczenie o ryzyku walutowym i ryzyku stopy procentowej do umowy przedmiotowego kredytu. Kredytobiorcy tym samym oświadczyli, że zostali zapoznaniu z pojęciem ryzyko stopy procentowej (raty spłaty kredytu mogą zmieniać się (zarówno w dół jak i w górę) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych; a także o ryzyku stopy procentowej w przypadku kredytu o zmiennej stopie procentowej. Powodowie oświadczyli, że są świadomi faktu, że zmiana wysokości stawek referencyjnych ma bezpośredni wpływ na wysokość oprocentowania kredytu.

Kredytobiorcy zapoznali się również z symulacjami modelowymi: modelowe symulacje wariantów spłat kredytu dla różnych poziomów kursów walut i/lub stopy procentowej.

Powyższe oświadczenie powodów o ryzyku walutowym i ryzyku stopy procentowej do umowy kredytu hipotecznego oraz Regulamin kredytowania hipotecznego (...) Bank S.A. w W. – oddział specjalistyczny (...) były zgodne z § 13 umowy kredytu

(umowa kredytu k. 9 – 12, oświadczenie kredytobiorców o ryzyku walutowym i ryzyku stopy procentowej k. 22-23)

W dniu 29 grudnia 2009 r. powodowi zawarli z pozwanym Aneks nr (...) do przedmiotowej Umowy kredytu, na podstawie którego strony zmieniły postanowienia Umowy kredytu w zakresie rodzaju kredytu – z indeksowanego na walutowy zachowując saldo kredytu ustalone na dzień sporządzenia Aneksu. Zgodnie z § 1 ust. 2 kredyt wynosił 162 716,19 CHF.

Jednocześnie strony zmieniły sposób zabezpieczenia Umowy Kredytu, a w szczególności sumę hipoteki wyrażając ją bezpośrednio w walucie CHF. To samo oświadczenia o poddaniu się egzekucji (§ 1 Aneksu)

(Aneks nr (...) do Umowy kredytu k. 15- 18)

Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zgodności w/w dokumentów z rzeczywistym stanem rzeczy, ich treść nie była także kwestionowana przez strony procesu, dlatego też Sąd uznał te dowody za wiarygodne źródło dowodowe.

Pozostałe dowody, w tym zeznania świadka P. S. nie miały wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, a zatem Sąd dokonał ich pominięcia.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo podlega oddaleniu z dwóch niezależnych przyczyn: po pierwsze, powodowie nie wykazali interesu prawnego w domaganiu się ustalenia o treści określonej w żądaniu pozwu, a po drugie, nie wykazali, że sporna umowa kredytu jest nieważną czynnością prawną.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zgłoszonego żądania o ustalenie, Sąd wskazuje, że zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Interes prawny, o którym mowa w art. 189 k.p.c., istnieje wówczas, gdy zachodzi stan niepewności co do istnienia stosunku prawnego lub prawa, a wynik postępowania doprowadzi do usunięcia niejasności i wątpliwości w tym zakresie i zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości (wyrok SN z 07 kwietnia 2010 r. II PK 342/09 - LEX nr 585783).

Wskazanie i wykazanie okoliczności, przemawiających za istnieniem interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c., obciążała stronę powodową (art. 6 k.c., art. 232 zd. 1 k.p.c.).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, na wstępie należy zauważyć, że ze stanowiska powodów nie wynika dlaczego uważają oni, iż żądane rozstrzygnięcie jednoznacznie ustali ich sytuację prawną i zakończy definitywnie spór pomiędzy stronami. Sąd natomiast nie ma prawa z urzędu doszukiwać się interesu prawnego powodów w dokonaniu żadanego ustalenia.

Niezależnie od faktu nie wykazania przez U. A. i F. A. interesu prawnego w pozwie, Sąd zważył, iż w niniejszej sprawie taki interes w ogóle nie występuje.

Sąd podziela w tym zakresie rozważania Sądu Najwyższego, odnośnie kwestii iż interes prawny jest kategorią obiektywną w tym znaczeniu, iż dla jego istnienia czy nieistnienia nie ma w zasadzie znaczenia to, że powód odczuwa subiektywną potrzebę ochrony swych praw. Zawsze musi zatem istnieć obiektywna niepewność co do stanu prawnego lub prawa, która wymaga usunięcia (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 1989 r. III CZP

21/89 OSNC 1990/2/29, uzasadnienie uchwały SN z dnia 5 grudnia 1991 r. III CZP 110/91 OSNC 1992/6/104; wyrok SN z dnia 14 marca 2012 r. II CSK 252/11, LEX nr 1169345; wyrok SN dnia 21 lutego 1997 r. II CKU 7/97 CZP 10/86, OSNCAP 1987, z. 1, poz. 12).

Interes prawny w wytoczeniu powództwa z art. 189 k.p.c. istniałby bowiem wtedy kiedy realnie możliwym jest uzyskanie przez stronę ochrony lub usunięcia stanu niepewności w inny sposób.

Brak jest zatem interesu prawnego w wytoczeniu powództwa, o którym mowa w art. 189 k.p.c., jeśli w świetle przytaczanych przez powodów okoliczności faktycznych – mogą oni, dla ochrony wskazywanych przez siebie roszczeń – wytoczyć powództwo dalej idące (por. wyrok SA w Poznaniu z 05 września 1995 r. I ACr 159/95 - LEX nr 23763), to jest takie, w którego przypadku ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa będzie przesłanką wydania orzeczenia, prowadzącego do usunięcia niejasności i wątpliwości w zakresie sfery wzajemnych praw i obowiązków powoda i pozwanej.

Nie ulega wątpliwości, że wystąpienie przez powodów z żądaniem ustalenia abuzywności klauzul zawartych w umowie kredytu z dnia 12 sierpnia 2008 r. ma na celu uzyskanie prejudykatu do wytoczenia dalej idącego powództwa, tj. powództwa o zapłatę.

Należy również zauważyć, iż w obecnym stanie prawnym nie zachodzi niepewność dotycząca stosunków wynikających z przedmiotowej umowy kredytu, która wymagałaby usunięcia w drodze powództwa opartego na treści 189 k.p.c. czy jej postanowienia są abuzywne.

Obecnie kredytobiorcy nie mają tego interesu prawnego zarówno w zakresie jego ustalenia na przyszłość (co do przyszłych jeszcze niewymagalnych rat) jak i na przeszłość (co do rat już zapłaconych). Ustawodawca wprowadził bowiem narzędzie prawne pozwalające wyeliminować z obrotu postanowienia umowne zawierające niejasne reguły przeliczania należności kredytowych, zarówno na przyszłość, jak i w odniesieniu do wcześniej zawartych umów w części, która pozostała do spłacenia (ustawę antyspreadową). Zatem abuzywność postanowień dostrzeżona przez powodów została w powyższym zakresie usunięta. W takiej sytuacji, po stronie powodów brak jest interesu prawnego w wytoczeniu niniejszego powództwa o ustalenie (Sąd Najwyższy 19 marca 2015 r. IV CSK 362/14).

Biorąc pod uwagę całokształt przytoczonych powyżej okoliczności, Sąd uznał powództwo w zakresie żądania ustalenia podlega w całości oddaleniu, bez konieczności badania zaistnienia przesłanek warunkujących uznanie poszczególnych klauzul za abuzywne. Powyższa argumentacja jest wystarczająca do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Na marginesie powyższych rozważań należy wskazać, że ewentualne stwierdzenie niedozwolonego charakteru poszczególnych postanowień umownych wiąże się z koniecznością wykazania przesłanek z art. 385¹ k.c. Co wymaga podkreślenia, w ramach kontroli indywidualnej strona powodowa nie jest zwolniona z obowiązującej zasady ciężaru dowodu – art. 6 k.c., zgodnie z którą winna wykazać okoliczności i fakty, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki prawne. W realiach zaś niniejszej sprawy powodowie poza wyrażeniem swego stanowiska w uzasadnieniu pozwu nie zgłosili żadnych środków dowodowych, które zmierzałyby do potwierdzenia ich argumentów o abuzywnym charakterze wskazanych postanowień.

Okolicznością bezsporną pozostaje, że wskazane postanowienia nie dotyczą głównych świadczeń stron, a jedynie tzw. klauzul spreadu walutowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016 roku, I CSK 1049/14, OSNC 2016/11/134), przy czym postanowienia te zostały transponowane do umowy z powszechnie stosowanego przez pozwaną wzorca umownego. Oznacza to, że powodowie winni wykazać sprzeczność spornych postanowień z dobrymi obyczajami oraz rażące naruszenie ich interesów jako konsumentów. Niewystarczającym pozostają w tej mierze same twierdzenia stanowiące podstawę złożonego pozwu, czy też ewentualne odwoływanie się do orzeczeń Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumenta zapadłych w sprawach dotyczących zbliżonych wzorców umownych stosowanych przez instytucje bankowe (m.in. wyrok z dnia 14 grudnia 2010 roku, XVII Amc 426/09, (...), wyrok z dnia 27 grudnia 2010 roku, XVII Amc 1531/09, (...), wyrok z dnia 25 czerwca 2014 roku, VI ACa 1930/13, (...), albowiem nie uwzględniają

różnic pomiędzy kontrolą incydentalną wzorca dokonywaną przez sąd w realiach konkretnej sprawy, a kontrolą abstrakcyjną dokonywaną przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Kontrola incydentalna polega na badaniu treści postanowień konkretnej umowy i przy założeniu, że postanowienia kontrolowanej umowy mogą być lub są zaczerpnięte z wzorca umowy, pośrednio skutkuje również kontrolą postanowień samego wzorca. Ma ona na celu ochronę indywidualnych interesów konsumenta, a jej następstwem nie jest eliminacja niedozwolonego postanowienia wzorca umowy z obrotu, a jedynie stwierdzenie - na potrzeby konkretnej sprawy między konsumentem, a jego kontrahentem - że konsument w ramach umowy zawartej z kontrahentem nie jest związany konkretnym postanowieniem umowy.

Drugi rodzaj kontroli skierowany jest wprost na treść postanowień wzorca; kontrola taka dokonywana jest niezależnie od tego, czy doszło do zawarcia umowy między stronami, ponieważ jej punktem odniesienia nie jest żadna konkretna umowa (konkretny stosunek prawny) i jej postanowienia, lecz wyłącznie wzorzec umowy stosowany przez uczestnika obrotu i treść postanowień tego wzorca (tzw. kontrola abstrakcyjna). W przeciwieństwie do kontroli incydentalnej, której skutkiem jest wyłącznie stwierdzenie bezskuteczności konkretnego postanowienia umowy na podstawie art. 385 § 1 k.c., konsekwencją dokonania kontroli abstrakcyjnej jest wyeliminowanie z obrotu postanowień wzorca umowy, które z dużym prawdopodobieństwem w większości umów z konsumentami powinny być zakwalifikowane jako klauzule abuzywne (por. postanowienie SN z dnia 25 października 2012 roku, I CZ 135/12, Lex nr 1293690).

Uznanie danej klauzuli za abuzywną przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie oznacza automatycznie zwolnienia powoda z obowiązku wykazania w danej sprawie, że konkretne postanowienie umowy jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jego interesy jako konsumenta. Innymi słowy sąd byłby związany rozstrzygnięciem zapadłym w ramach kontroli abstrakcyjnej.

Uwzględniając powyższe, jak również treść art. 4 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U.U.E.L.1993.95.29) ocena abuzywności konkretnego postanowienia powinna sprowadzać się tylko i wyłącznie do momentu zawarcia umowy i okoliczności z nim związanych. Tak postrzegany wzorzec kontroli, a więc z pominięciem okoliczności towarzyszących wykonaniu samej umowy, ogranicza w istocie nie tylko inicjatywę dowodową strony powodowej, ale również możliwość ustalenia podstawowych przesłanek skutkujących stwierdzeniem abuzywności spornego postanowienia, w szczególności sprzeczności z dobrymi obyczajami oraz rażącego pokrzywdzenia interesu konsumenta. Powoduje bowiem konieczność czysto hipotetycznego badania treści postanowienia, które w chwili zawierania umowy jest w pełni akceptowane przez jej strony.

I tak w realiach niniejszego stanu faktycznego powodowie świadomie wybrali formę kredytu indeksowanego do waluty obcej (treść wniosku o udzielenie kredytu), zapoznali się z treścią umowy oraz załączonego do niej regulaminu, a następnie po upływie wystąpili o wypłatę środków finansowych. Nie sposób przy tym uznać, aby treść kwestionowanych postanowień była niejasna.

Powodowie występując kredyt mieli świadomość treści zapisów dotyczących sposobu wykonania umowy, a przy tym dysponowali nieskrępowaną możliwością oceny czynników wpływających na wysokość zobowiązania (Tabela Kursowa banku) oraz ich oceny w kontekście miarodajnego źródła, jakim pozostają kursy średnie, kupna i sprzedaży publikowane każdego dnia roboczego przez Narodowy Bank Polski.

W tak ukształtowanych okolicznościach zdecydowali się w sposób świadomy do zawarcia umowy. Ewentualna próba wskazywania rażącej dysproporcji uprawnień stron stosunku umownego, czy naruszenia dobrych obyczajów ze strony banku opiera się zaś jedynie na twierdzeniu o możliwości dowolnego kształtowania wysokości należności kredytowych i braku kontroli nad tym mechanizmem ze strony konsumenta, co przy braku odwołania się do faktycznego sposobu wykonywania postanowień umownych jawi się jako zarzut czysto hipotetyczny i bardziej adekwatny do procedury kontroli abstrakcyjnej wzorca, niż indywidualnej kontroli danego postanowienia umownego. Brak przy tym jakichkolwiek danych, które pozwalałyby uznać, że kredytodawca zawierając umowę z powodami działał z zamiarem

ich niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, czy też wykorzystania ich niewiedzy lub naiwności.

Warto również zauważyć, że biorący kredyt, zwłaszcza długoterminowy z przeliczeniem zobowiązań okresowych (rat spłacanego kredytu) według umówionej waluty (klauzula walutowa) ponosi ryzyko polegające albo na płaceniu mniejszych rat w walucie kredytu, albo większych, niż to wynika z obliczenia w tej walucie, gdyż na wysokość każdej raty miesięcznej wpływa wartość kursowa waluty kredytu w stosunku do waluty waloryzacji tego kredytu. Podobne ryzyko ponosi kredytodawca, który wprawdzie ma osiągnąć tylko zwrot kwoty udzielonego kredytu z odsetkami, ale w razie zawarcia klauzuli walutowej może poszczególne raty mieć większe po przeliczeniu, albo mniejsze, zależne od różnic kursowych (por. wyrok SN z dnia 24 maja 2012 roku, II CSK 429/11, Lex nr 1243007).

W świetle powyższych argumentów, a także ustalonego stanu faktycznego ewentualna próba oceny spornych postanowień z punktu widzenia ich abuzywności nie mogłaby prowadzić do uzyskania zamierzonych przez powodów efektów, albowiem brak jest podstaw do uznania, że klauzule te były sprzeczne z dobrymi obyczajami, a przy tym rażąco naruszały interes konsumenta.

Sąd postanowił również oddalić powództwo w zakresie żądania ustalenia nieważności poszczególnych klauzul umowy kredytu z dnia 27 sierpnia 2008 r.

Żądanie ustalenia nieważności klauzul umowy, jak również ewentualne ustalenie bezskuteczności spornych zapisów opierało się na treści art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Nie ulegało dla Sądu wątpliwości, że powodowie mogli wytoczyć powództwo o świadczenie, w którym jedną z przesłanek rozstrzygnięcia byłoby ustalenie ważności czy nieważności przytoczonych przez nią postanowień przedmiotowej umowy, co oznacza, że nie mieli oni w niniejszej sprawie interesu prawnego.

Za przyjęciem w sprawie braku interesu prawnego w wywiedzionym roszczeniu przemawia także fakt dokonanej w 2009 r. przez powodów zmiany rodzaju kredytu – z indeksowanego na walutowy.

Z tych względów roszczenie o uznanie za nieważną przedmiotowej umowy kredytu również nie mogło zostać uwzględnione.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. przyjmując, że powodowie są stroną przegrywającą niniejszy spór w całości. Na koszty procesu poniesione przez pozwanego składały się: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7 200 zł ustalone na podstawie aktualnego w dacie wniesienia pozwu § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. Dz.U.2016.1667), a także opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.